

Με συναίνεση οι όποιες αλλαγές

Της Μιραντας Ξαφα*

Το πρώτο μεγάλο μετεκλογικό μεταρρυθμιστικό ζήτημα δεν είναι άλλο από το ασφαλιστικό. Ομως, για να λυθεί ένα τέτοιο ζήτημα δεν είναι απαραίτητη προϋπόθεση μια ισχυρή κυβέρνηση. Αλλωστε, οι λύσεις που επιβάλλονται «άνωθεν» δεν επιβιώνουν. Αρα, χρειάζεται ευρύτερη συναίνεση. Και, μάλιστα, για έναν επιπλέον λόγο: Γιατί το ασφαλιστικό πρόβλημα είναι μακροπρόθεσμο, δεν μπορεί να λυθεί «μια κι έξω», θα χρειαστεί πλήθος μεταβατικών διατάξεων.

Σας υπενθυμίζω, π.χ. ότι με τις προσπάθειες Μάνου - Σιούφα το 1992 μειώθηκε το λεγόμενο «ποσοστό αναπλήρωσης» στην αγορά εργασίας από το 80% στο 60%. Αργότερα, οι κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ το ξανανέβασαν στο 70%. Είναι, λοιπόν, ανάγκη τα δύο μεγάλα κόμματα αλλά και τα μικρότερα μαζί, να δεσμευτούν σε αναγκαίες αλλαγές για τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού. Το ίδιο και στα κρίσιμα θέματα που αφορούν σε ολόκληρη την κοινωνία. Η ανάγκη για συναίνεση, τελικά, είναι σημαντικότερη από την ανάγκη για ισχυρές κυβερνήσεις.

Αλλωστε, στην πρώτη θητεία της κυβέρνησης Καραμανλή, οπότε υπήρχε ξεκάθαρη και ισχυρή κοινοβουλευτική πλειοψηφία, ο κοινωνικός διάλογος δεν βρήκε ιδιαιτέρως γόνιμο έδαφος. Το αποτέλεσμα ήταν ότι υπήρξαν καθυστερήσεις και τώρα θα πρέπει η νέα κυβέρνηση να επιταχύνει τους ρυθμούς της.

Πέρα από το ασφαλιστικό, υπάρχει και το ζήτημα της δημοσιονομικής εξυγίανσης, της σύνταξης αξιόπιστων και αναπτυξιακών προϋπολογισμών, της χρηστής διαχείρισης του δημοσίου χρήματος, της μείωσης των φόρων και της περιστολής του κράτους. Πρέπει να μειωθεί η σπατάλη στον κρατικό μηχανισμό είτε πρόκειται για τις ΔΕΚΟ είτε πρόκειται για τα κονδύλια του ίδιου του προϋπολογισμού. Στο θέμα αυτό, ειδικά, υπάρχουν μεγάλα περιθώρια για περισσότερο αποτελεσματική διαχείριση.

Πρέπει να σημειώσω ότι σε πολλές χώρες, εντός και εκτός Ε.Ε., χρησιμοποιείται το σύστημα των «προϋπολογισμών προγραμμάτων» δηλαδή της δημιουργίας προγραμμάτων για την Παιδεία, την Υγεία, την καταπολέμηση της Φτώχειας κ.λπ. αλλά με τη χρήση μετρήσιμων στόχων. Η αποτελεσματικότητα του κάθε προγράμματος μετριέται συνεχώς και με αντικειμενικά κριτήρια. Διότι η κοινωνική πολιτική στρεβλώνεται και χάνει τον στόχο της όταν γίνεται μέσα από «εργαλεία» των αγορών. Με αφορμή το ασφαλιστικό, αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι τα συμπεράσματα της επιτροπής Σπράου και εκείνης της οποίας ηγείται ο κ. Αναλυτής είναι σχεδόν κοινά. Αρα, υπάρχει κοινό έδαφος τουλάχιστον για τα δύο μεγάλα κόμματα. Αλλά φοβούμαι ότι και τα δύο βολεύονται στο status quo και αντιδρούν στις αλλαγές: Η καθυστέρηση στις μεταρρυθμίσεις εν πολλοίς οφείλεται σε αγκυλώσεις των κομματικών μηχανισμών. Υπό το πρίσμα αυτό το εκλογικό αποτέλεσμα μπορεί να λειτουργήσει θετικά, αν καταφέρει να ενεργοποιήσει τις εκσυγχρονιστικές δυνάμεις μέσα στα κόμματα. Πολύ δε περισσότερο όταν δεν υπάρχουν πια άλλα περιθώρια καθυστέρησης των μεταρρυθμίσεων.

* Η κ. Ξαφά είναι αναπληρώτρια Διευθύντρια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την Ιταλία, την Ελλάδα, την Πορτογαλία και άλλες χώρες αλλά και εκπρόσωπος της Ελλάδας στο ΔΝΤ.